

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

«АТЫРАУНЕФТЕМАШ» ЖШС

**«АТЫРАУНЕФТЕМАШ» ЖШС -ТЫҢ 2025–2034 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ЛАСТАУ
КӨЗДЕРІНЕН АТМОСФЕРАҒА РҰҚСАТ ЕТІЛГЕН ШЫҒАРЫНДЫЛАР НОРМАТИВТЕРІ
ЖОБАСЫНА ТҮЗЕТУ ЕНГІЗУ ЖОБАСЫНА ҚЫСҚАША ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІН**

Атырау 2025 ж.

Кәсіпорын туралы жалпы мәліметтер (Тапсырыс беруші):

«АтырауНефтеМаш» ЖШС, Қазақстан Республикасы, Атырау қ., Құттығай батыр көшесі, 44-үй.

Тел.: +7 (7122) 762701, 762702, Факс: +7 (7122) 762701, 762702

Жоба әзірлеушісі туралы жалпы мәліметтер:

Жеке кәсіпкер «Эко-Тана», Қазақстан Республикасы, Атырау қ., Абулхайр хан даңғылы, 51А үй, А блогы, 34 пәтер, тел.: 87011010566.

Жобаланатын нысандар орналасқан аудан туралы мәліметтер:

«АтырауНефтеМаш» ЖШС өндірістік базасы Құттығай батыр көшесі, 44 мекенжайында орналасқан.

Ең жақын елді мекен — Атырау қаласы — солтүстік-шығыс жағынан кемінде 330 метр қашықтықта (жекеменшік сектор). База қалаға қатты жабындалған жолмен қосылған. Сурет 1.1-де «АтырауНефтеМаш» ЖШС базасынан ең жақын тұрғын аймаққа дейінгі қашықтық көрсетілген.

Географиялық координаттары: ендігі 47° 7'6.40" С, бойлығы 51°57'59.58" Ш.

Сурет 1.1. «АтырауНефтеМаш» ЖШС базасынан ең жақын тұрғын аймаққа дейінгі қашықтық.

Кәсіпорынның негізгі өндірістік қызметі:

«АтырауНефтеМаш» ЖШС — Қазақстандағы мұнай-газ өндіретін жабдықтар мен олардың қосалқы бөлшектерін шығару және қызмет көрсету тәжірибесі бар сирек отандық кәсіпорындардың бірі. Қазіргі таңда біздің кәсіпорын жобалау, өндіру, жөндеу және мұнай-газ өндіретін жабдықтарды модернизациялау бойынша толық қызметтер спектрін ұсынатын елеулі өндірістік қуаттарға ие. Сонымен қатар, кәсіпорында СТ РК ИСО 9001-2009, OHSAS 18001, ASME (VIII бөлім, 1-бөлім) стандарттарына сәйкес сертификаттар бар және ASME «U, U2, R, S» мөрін қолдану құқығына ие.

2000 жылға дейін зауыт негізінен станоктар, қондырғылар мен бұрғылау жабдықтарын күрделі жөндеуге маманданған, сондай-ақ олардың қосалқы бөлшектерін шығарған. 2000 жылдың 25 мамырында «АтырауНефтеМаш» ЖШС құрылған.

2006 жылы «АтырауНефтеМаш» ЖШС қаладан тыс жерге көшті. Жаңа өндірістік желіні салу – инвестициялық жобаның екінші кезеңі болды, ол 2013 жылы ТОО «АтырауНефтеМаш» бастады және артық өлшемді өнімдер шығаратын кешеннің іске қосылуымен жүзеге асты.

2015 жылы кәсіпорында жалпы ауданы 8640 м² жаңа цех – Ауыр Машина Жасау Цехы (АМЖЦ) іске қосылды, ол үлкен мүмкіндіктері бар ерекше жабдықтармен жабдықталған. Цех BOLDRINI, DEUMA, Hugs Smith, LINCOLN және ESAB сияқты брендтердің жабдықтарымен қамтамасыз етілген. Цехтың қуаты диаметрі 9 метрге дейін, ұзындығы 120 метрге дейін, салмағы 1500 тоннаға дейінгі өнімдерді шығаруға мүмкіндік береді. Өнімнің қабырғасының ең үлкен қалыңдығы – 140 мм-ге дейін.

Біздің зауыттың негізгі өнім түрлерінің қатарына мұнайды жинау, дайындау және қайта өңдеу үшін келесі жабдықтар жатады:

- Бағаналар, реакторлар, сепараторлар;
- Жоғары қысымды ыдыстар, мұнай мен мұнай өнімдерін сақтау резервуарлары;
- Құбырлы жылуалмасушылар, ауа салқындатқыштар, бу конденсаторлары сияқты жылуалмасу жабдықтары;
- Қосалқы жабдықтар: майды жылыту пештері, факелдік қондырғылар, құбырлы пештер, сынап енгізу және қабылдау қондырғылары;
- Түрлі күрделілік деңгейіндегі металлоконструкциялар: құбыр түйіндері, фланецтер және соқпа бұйымдар, болат көпір құрылымдары, крандар, сөрелер және модульдік конструкциялар үшін болат құрылымдар;
- Мұнайды жол бойы жылыту құрылғылары (ПП, ППТМ типтері), қуаты 0,2-ден 3 МВт-қа дейін;
- Мұнайды жылыту пештері (ППНП, ПТБ-1,6 типтері);
- Сепараторлар (ГС, ФС, БВСТ, НГСВ, НГС, БНГСВ, БВСД типтері, блочно орнатылған);
- Қоймалық жабдықтар (ЕП, ЕПП, РВГ, РГС типтері), көлемі 5-тен 200 м³-ге дейін;
- Мұнай мен суды бөліп алу құрылғылары (ОГН, ОВ);
- Кусттық сорғы станциялары блоктары (БКНС);
- Реагентті дозациялау блоктары (БДР);
- Автоматтандырылған өлшеу қондырғылары (АГЗУ).

Сонымен қатар, «АНМ» жабдық бөлшектерін шығаруға қабілетті, мысалы: берілістер, біліктер, шкивтер және т.б., сондай-ақ жөндеу және сервистік қызметтер көрсетеді. 2020 жылы ыстық мырыштауға және металл конструкциялар мен қызмет көрсету алаңдарын өндіруге арналған торлы қақпақтар (Grating) шығаратын цех іске қосылды.

Барлық жабдықтар бойынша бар:

- сәйкестік сертификаттары;
- СТ-KZ сертификаттары;
- қолдануға рұқсаттар;
- техникалық паспорттар.

Өндірістік база бірнеше цех пен ғимараттан тұрады:

- Әкімшілік-биттік корпус;
- Гараж;
- Транспорт цехы;
- Механикалық-жинақтау цехы (МСЦ);
- Қойма;
- Дәнекерлеу-монтаждау цехы (СМЦ);
- Бояу цехы;
- Қосалқы цех (ВЦ);
- Үлкен өлшемді бұйымдарды жинау цехы;
- Техникалық түйін;
- Студенттік жатақхана;
- Уақытша сақтау қоймасы (СВХ) цехы;
- Дробеструйлық камера;
- Торлы қақпақтар мен ыстық мырыштау цехы (ЦГЦ);
- Әкімшілік-биттік корпус (Торлы қақпақтар мен ыстық мырыштау цехы бар әкімшілік-биттік корпус, АБК ЦРНИГЦ).Цех №19;

- Құмбластайтын цех.

Кәсіпорын атмосфераны ластаушы көзі ретінде келесі жабдықтардан шығарындылармен сипатталады:

Қазандық

• Қазандық әкімшілік ғимарат пен жатақхананы қыс айларында жылумен және жылумен қамтамасыз ету үшін, сондай-ақ тұрақты ыстық сумен жабдықтау үшін арналған. Қазандықта осы мақсаттар үшін үш қазан орнатылған. Екі қазан жылу үшін есептелген: бірі жұмыс істейді, екіншісі резервте тұр. Үшінші қазан – ыстық суға арналған, ол үнемі жұмыс істейді. Қазандықтар табиғи газбен жұмыс істейді, атмосфераға шығарылатын заттар екі құбыр арқылы шығарылады. Жұмыс кезінде атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді және күкірт ангидридін бөлінеді.

Дәнекерлеу-монтаждау цехы

• Цехта дәнекерлеу посттары бар, онда электродтармен дәнекерлеу, аргон ортада дәнекерлеу, газбен жалындатып жабу және газбен дәнекерлеу жұмыстары жүргізіледі. Сондай-ақ, цехта шығарынды көзі болмаған станоктар орнатылған. Атмосфераға шығарынды жалпы желдету жүйесі арқылы, төрт құбыр арқылы шығарылады. Дереккөздер бір алаңдық көзге біріктірілген және шығарындылары қосылады. Жұмыс барысында атмосфераға төмендегілер бөлінеді: азот диоксиді, көміртек оксиді, темір оксиді, марганец оксиді, газ тәрізді фтор қосылыстары, нашар еритін бейорганикалық фторид, бейорганикалық шаң: SiO_2 70-20%, алюминий, магний, никель оксидтері.

• Цехта атмосфераға жеке шығатын алты ұйымдасқан көз бар:

• Цехты қыс мезгілінде жылумен қамтамасыз ету үшін үш газ калорифері орнатылған, олардың әрқайсысының жеке құбыры бар. Олардың жұмысы кезінде атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридін бөлінеді. Калориферлер табиғи газбен жұмыс істейді.

• Цехта бір станок – плазмалық кескіш орнатылған. Бұл электрондық станок және желдетумен қамтамасыз етілген. Станок жұмыс істегенде атмосфераға азот диоксиді, көміртек оксиді, темір оксиді, марганец оксиді бөлінеді.

• Металды өңдеу үшін 80% ауа тазалайтын сүзгісі бар құмбластайтын камера орнатылған. Атмосфераға шығарынды жеке құбырлар арқылы тікелей шығарылады. Құмбластайтын камерада атмосфераға бейорганикалық шаң: SiO_2 70-20%, суспензияланған заттар (металл шаңы) бөлінеді.

Механикалық-жинақтау цехы

• Цехта металл өңдеуге арналған станоктар орнатылған – токарлық, бұрғылау, фрезерлік, кесу, тегістеу, шегелеу, өткірлеу станоктары, сондай-ақ бір плазмалық кескіш станок бар. Атмосфераға шығарынды цехтағы жалпы желдету жүйесі арқылы шығарылады. Барлық көздер бір алаңдық көзге біріктірілген. Станоктар жұмыс істегенде атмосфераға минеральды мұнай майы (май аэрозольдері, шпиндельдік, машина майы, цилиндр майы және т.б.), суспензияланған заттар (металл шаңы), абразивті шаң бөлінеді.

• Механикалық цехты жылыту үшін төбеде орналасқан 24 қара инфрақызыл газ калориферлері орнатылған. Калориферлер 6-дан топтасып, әр топ жеке құбырмен атмосфераға шығарылады, жалпы 4 құбыр бар. Жұмыс барысында атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридін бөлінеді.

Қосалқы цех

• Цехта бір станок – плазмалық кескіш орнатылған. Бұл электрондық станок және желдетумен қамтамасыз етілген. Станок жұмыс істегенде атмосфераға азот диоксиді, көміртек оксиді, темір оксиді, марганец оксиді бөлінеді.

• Қыс айларында цехты жылыту үшін екі газ калорифері орнатылған, әрқайсысының жеке құбыры бар. Олардың жұмысы кезінде атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридін бөлінеді. Калориферлер табиғи газбен жұмыс істейді.

Үлкен көлемді бұйымдарды жинау цехы

- Ауыр машина жасау цехын жылыту үшін төбеде орналасқан 40 қара түсті инфрақызыл газ калориферлері орнатылған. Калориферлер 8 дана топтасып, әр топ бір құбырмен біріктірілген, жалпы 5 құбыр бар. Жұмыс кезінде атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридi бөлінеді.

Көлік цехы

- Көлік цехында дәнекерлеу жұмыстарына арналған 20 бөлек кабина орнатылған. Оқыту электродтармен дәнекерлеу және аргон ортасында дәнекерлеу бойынша жүргізіледі. Цехтағы желдету жүйесі ортақ және атмосфераға шығады. Дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу үшін «АЦЦ Сварка» ЖШС-де НДВ нормативтер жобасы бар.

- Қыс мезгілінде цехты жылыту үшін екі газ калорифері (бірі көлік цехында, екіншісі сақтау қоймасында) және бір қазандық орнатылған. Атмосфераға шығарындылар жеке құбырлар арқылы шығарылады. Жұмыс барысында атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридi бөлінеді. Калориферлер мен қазандық табиғи газбен жұмыс істейді.

Техникалық торап

- Цехта 5 ағаш өңдеу станогы орнатылған – тегістеу, өткірлеу, бұрғылау станоктары және доңғалақ пышақ (циркулярлы ара). Атмосфераға шығарындылар жалпы желдету жүйесі, терезе мен есік саңылаулары арқылы жүзеге асады. Цех жұмыс істегенде атмосфераға ағаш шаңы, суспензияланған заттар (металл шаңы), абразивті шаң бөлінеді.

Қойма

- Қойманы жылыту үшін газ калорифері орнатылған, ол тек қыс мезгілінде жұмыс істейді. Атмосфераға шығарындылар құбырлар арқылы жүзеге асады. Қызмет барысында атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридi бөлінеді. Калорифер табиғи газбен жұмыс істейді.

Дробеструй камерасы

- Құю және дәнекерленген қосылыстарды тазалау үшін 0990 үлгідегі дробеструй камерасы орнатылған. Камера Циклон маркалы шаң ұстайтын құралдармен жабдықталған, тазалау тиімділігі 85%. Камера жеке тұрған ангарда орналасқан. Газ-ауаның шығарындылары құбыр арқылы атмосфераға шығарылады. Камера жұмыс істегенде тек суспензияланған заттар (металл шаңы) атмосфераға бөлінеді.

Гараж

- Гаражды жылыту үшін төбеге 2 қара түсті инфрақызыл газ калорифері орнатылған. Калориферлер бір құбырмен біріктірілген. Гаражда жылытуға арналған 1 қазандық орнатылған. Жұмыс кезінде атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридi бөлінеді.

Решеткалы тор және ыстық цинктеу цехы

- Цехта электрмен жабдықтау үшін 40 кВт қуатты резервтік дизель-электростанция (ДЭС) орнатылған. Цехты жылыту үшін Logano SK755 маркалы 4 модульдік қазандық орнатылған.

- Металды коррозиядан қорғау үшін мырыш қабатын жабу мақсатында алдын ала дайындау ванналары қолданылады (майсыздандыру, қышқылдандыру, мырышты алу, флюстау). Сондай-ақ цехта 2 газ жанғышы бар ыстық цинктеу пеші және кептіру пеші орнатылған.

Цех №19

- №19 цехты жылыту үшін төбеге 4 газ калорифері орнатылған. Жұмыс кезінде атмосфераға азот диоксиді, азот оксиді, көміртек оксиді, күкірт ангидридi бөлінеді.

Пескоструйлық цех

- Цехта металл бұйымдарын өңдеуге арналған пескоструй аппараты орнатылған. Жұмыс барысында атмосфераға бейорганикалық шаң бөлінеді.

Шығарынды көздерінің сипаттамасы

Табиғи ортаның компоненттерін ластаушы көздер бөлініп, олардың бөлінетін ластағыштардың сандық және сапалық құрамы бойынша айырмашылықтары бар, олар ұйымдастырылмаған және ұйымдастырылған деп бөлінеді. Төменде кәсіпорын объектілерінің табиғи ортаға әсер ету тізімі келтірілген, сонымен қатар жұмыс режимінің бұзылуы жағдайында ықтимал әсер көздері де көрсетілген.

Тұрақты шығарынды көздері өз кезегінде ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған болып бөлінеді

Шығарынды көзі нөмірі	Көздің атауы
1-АЛАҢ	
Ұйымдастырылған көздер:	
0001-0002	Қазандық
0003	Қазандық
0004-0006	СМЦ калориферлері
0007-0009	Гараж калориферлері
0010-011	Қосалқы цех (ВЦ) калориферлері
0012	Уақытша сақтау қоймасы цехының (СВХ) калориферлері
0013-0014	«Атырау аттестациялық орталығы Сварка» ЖШС калориферлері
0015-0018	МСЦ инфрақызыл жылытқыштары
0019-0023	Инфрақызыл жылытқыштар
0024	Инфрақызыл жылытқыштар (Гараж)
0025	Дробеструй камерасы
0026	Құмбластайтын (пескоструй) камера
0028	СМЦ плазмалық кесу станогы
0029	Қосалқы цехтағы плазмалық кесу станогы
0030	Mizudo қазандығы
0031	Теплороос қазандығы
0032-0035	Logano SK755 модульдік қазандығы
0036-0037	Daewoo DGB-400 MSC жылыту қазандығы
0038	ДЭС 40 кВт (резервтік)
0039	Ыстық мырыштау пеші
0040	Кептіру пеші (газ жанғышы)
0045	МСЦ плазмалық кесу станогы
0046	Құмбластайтын аппарат
0047	Калориферлер
0048	Калориферлер
0049	Калориферлер
0050	Калориферлер
Ұйымдастырылмаған көздер:	
6001	Бояу цехы
6002	Техникалық торап
6003	МСЦ металл өңдеу станоктары
6004	СМЦ-дегі дәнекерлеу жұмыстары
6006	МСЦ-дегі дәнекерлеу жұмыстары
6007	Алдын ала дайындау ваннасы (майсыздандыру)
6008	Алдын ала дайындау ваннасы (қышқылдандыру)
6009	Алдын ала дайындау ваннасы (мырышты алу)
6010	Алдын ала дайындау ваннасы (флюстау)
6011	Контактты электрмен дәнекерлеу
6012	Газ құбырының тығыз еместігі (ЗРА және ФС)

Кәсіпорын балансында 3 бірлік арнайы техника мен көлік бар, соның ішінде: КамАЗ маркалы автосамосвал – 1 бірлік, Жеткізгіш (жүк тиегіш) – 1 бірлік, Шанышқылы жүк тиегіш (вилочный погрузчик) – 1 бірлік

1- кесте. Пайдалану кезеңінде көздерден атмосфераға шығарылатын зиянды заттар тізімі

33 код ы	Ластаушы заттың атауы	Экспозициял ық нормасы концентраци ясы, мг/м ³	Максималды рұқсат етілген концентраци ясы, мг/м ³	Орташа салмақты рұқсат етілген концентраци ясы, мг/м ³	Орташа білім беру уақытының шекті мәні (немесе Өзіндік бақылау бойынша шекті концентраци ясы), мг/м ³	Ластау шы заттың қауіптіл ік классы	Тазарту есебімен заттың шығарындыл ары, г/с	Тазалау есебімен заттың шығарындыл ары, т/жыл, (М)	М/ЭНК мәні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
010 1	Алюминий оксиді (диалюминий триоксиді) (алюминийге қайта есептегендегі мөлшері) (20)			0,01		2	0,0023	0,01196	1,196
012 3	Темір (II, III) оксидтері (темірге қайта есептегендегі мөлшері) (диТемір триоксиді, Темір оксиді) (274)			0,04		3	0,677503	2,98786	74,6965
013 8	Магний оксиді (код 325)		0,4	0,05		3	0,0002	0,00108	0,0216
014 3	Марганец және оның қосылыстары (марганец (IV) оксиді ретінде есептелген) (коды 327)		0,01	0,001		2	0,02137	0,1037674	103,767 4
015 0	Натрий гидроксид (Қышқыл натрий, каустикалық сода) (876*)				0,01		0,0106597	0,06401	6,401

016 4	Никель оксиді (никельге қайта есептегендегі) (420)			0,001		2	0,00072	0,04492	44,92
030 1	Азот (IV) диоксиді (Азот диоксиді) (4)		0,2	0,04		2	2,838413556	28,3003	707,507 5
030 4	Азот (II) оксиді (Азот оксиді) (6)		0,4	0,06		3	0,260396078	3,6932	61,5533 333
031 6	Гидрохлорид (Тұз қышқылы, Хлорсутек) (163)		0,2	0,1		2	0,026145	0,108428	1,08428
032 8	Көміртек (Қара күлі, Қара көміртек) (583)		0,15	0,05		3	0,007777778	0,015	0,3
033 0	Көміртек (Қара күлі, Қара көміртек) (583)		0,5	0,05		3	0,036435322	0,404831	8,09662
033 7	Көміртек оксиді (Көміртектің оксиді, Угар газы) (584)		5	3		4	5,63566	80,21958	26,7398 6
034 2	Фторлы газ тәрізді қосылыстар /фторға қайта есептегенде/ (617)		0,02	0,005		2	0,00108	0,015	3
034 4	Жақсы ерімейтін бейорганикалық фторидтер – (алюминий фториді, кальций фториді, натрий гексафторалюминат) (Жақсы ерімейтін бейорганикалық фторидтер /фторға қайта есептегенде/) (615)		0,2	0,03		2	0,00478	0,066	2,2
041 5	C1–C5 пределді көмірсутектер қоспасы (1502*)				50		0,003869	0,12201	0,00244 02

041 6	С6–С10 пределді көмірсутектер қоспасы (1503*)				30		0,000004003	0,00001309	0,00000 044
061 6	Диметилбензол (о-, м-, п- изомерлер қоспасы) (203)		0,2			3	0,05625	0,0324	0,162
070 3	Бенз(а)пирен (3,4-Бензпирен) (54)			0,000001		1	0,000000144	2,75E-07	0,275
132 5	Формальдегид (Метаналь) (609)		0,05	0,01		2	0,001666667	0,003	0,3
212 1	Фосфор қышқылының диалкилполиэтиленг ликоль эфирі, триэтаноламин тұзы (Оксифос-150, Фосфор қышқылының диалкилполиэтиленг ликоль эфирі триэтаноламин тұзы) (1344*)				0,2		0,0040626	0,004212	0,02106
273 5	Минералды мұнай майы (веретенді, машиналық, цилиндрлік және т.б.) (716*)				0,05		0,00181	0,03585	0,717
275 2	Уайт-спирит (1294*)				1		0,01875	0,0162	0,0162
275 4	Алкандар С12-19 /С негізінде есептелген/ (С12-С19 аралығындағы қаныққан көмірсутектер (С негізінде есептелген);		1			4	0,04	0,075	0,075

[illegible]

Қоқыстарды басқару жүйесінің қазіргі жағдайы

Қазіргі таңда «АтырауНефтеМаш» ЖШС нысанында қоқыстарды басқару жүйесі Қазақстан Республикасының аумағында әрекет ететін нормативтік құжаттарға сәйкес қоқыстармен жұмыс жүргізуді қамтиды. Қоқыстарды басқару жүйесіне технологиялық циклдің он кезеңі кіреді:

- Қоқыстардың түзілуі/жинақталуы.
- Қоқыстарды жинау/идентификациялау/сұрыптау/белгілеу.
- Қоқыстарды уақытша сақтау.
- Қоқыстарды тасымалдау/беру.
- Қоқыстарды жою.

Төменде «АтырауНефтеМаш» ЖШС нысанында пайда болатын қоқыстармен жұмыс істеудің негізгі технологиялық цикл кезеңдері қарастырылған.

Қоқыстардың түзілуі/жинақталуы

Қоқыстармен жұмыс істеудің технологиялық циклінің алғашқы кезеңі – қоқыстардың түзілуі. Қоқыстардың түзілуі/жинақталуы газ құбырлары мен олардың құрылыстарын (АГРС және ГРПШ) қызмет көрсету барысында жүзеге асады.

Люминесцентті шамдар ашық алаңдарда, өндірістік және әкімшілік ғимараттарда жарықтандыру кезінде жұмыс ресурсының бітуіне байланысты пайда болады. Шамдар істен шыққан кезде өндіруші зауытының қаптамасына жинақталып, арнайы келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға беріледі.

ЛКМ (лакокрасочный материалдар) қалдықтары газ құбыры мен ГРПШ-нің металл беттерін бояу нәтижесінде пайда болады. Қалдықтар герметикалық ыдыстарда жиналады және кейін келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға тапсырылады.

Майланған майлықтар көлік пен жабдықты техникалық қызмет көрсету барысында маталарды қолдану нәтижесінде пайда болады. Майланған майлықтар контейнерде сақталып, кейін келісімшарт негізінде сыртқы ұйымдарға жіберіледі.

Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары электр доғалы дәнекерлеу жүргізілетін мобильді посттарда пайда болады. Қалдықтар электродтардың қалдықтарынан тұрады. Уақытша контейнерде жинақталып, кейін келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға беріледі.

Құрылыс материалдарының қалдықтары құрылыс жұмыстары кезінде пайда болып, құрылыс материалдарының, ерітінділердің, бетонның, кірпіш сынықтарының, цемент қалдықтарының т.б. қалдықтарынан тұрады. Олар арнайы белгіленген жерлерде сақталып, қалпына келтіру және жою операцияларын жүргізетін мамандандырылған ұйымдарға беріледі немесе өз қажеттіліктері үшін қосалқы шикізат ретінде пайдаланылады.

Аэрозольдік баллондар арнайы белгіленген орындарда (белгіленген контейнерлерде) жиналады және кейін термиялық өңдеу қондырғысына тапсырылады.

Қолданылған қышқылдар пайда болған кезде герметикалық ыдыстарда уақытша сақталады және кейін келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға беріледі.

Тұз қышқылы пайда болған кезде герметикалық ыдыстарда уақытша сақталады және кейін келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға беріледі.

Қышқылды травильді ерітінділер пайда болған кезде герметикалық ыдыстарда уақытша сақталады және кейін келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға беріледі.

Қолданылған майыстырғыш ерітінділер пайда болған кезде герметикалық ыдыстарда уақытша сақталады және кейін келісімшарт бойынша мамандандырылған кәсіпорынға беріледі.

Цинк дроссі Ц2, Ц3 арнайы белгіленген орындарда сақталады және қалпына келтіру немесе жою операцияларын жүзеге асыратын мамандандырылған ұйымдарға беріледі.

Қатты тұрмыстық қалдықтар (ҚТҚ) кәсіпорын қызметкерлерінің өндірістік емес қызметі және ғимараттар мен аумақтарды тазалау нәтижесінде пайда болады. ҚТҚ кәсіпорын аумағындағы контейнерде жиналады және жинақталған кезде келісімшарт бойынша полигонға шығарылады.

Құм үрлеу жабдығының қалдықтары құм үрлеу аппараттарының жұмысы нәтижесінде пайда болады. Қалдықтар кәсіпорын аумағындағы контейнерде жиналады және жинақталған кезде мамандандырылған кәсіпорындар арқылы шығарылады.

Кесте 3. «АтырауНефтеМаш» ЖШС-тың 2025–2034 жылдарға арналған қоқыстарды жинақтаудың болжамды лимиттері

Қоқыстың атауы	Қазіргі жағдайға жинақталған қоқыс көлемі (2025 жылға), т/жыл	Жинақтау лимиті (2025–2034 жылдарға), тонна/жыл
Барлығы:	2,0208	494,26
оның ішінде өндірістік қалдықтар	1,5208	492,46
тұтыну қалдықтары	0,5	1,8
Қауіпті қалдықтар		
Люминесцентті шамдар	0,0008	0,06
ЛКМ қалдықтары (бояу және лак материалдары)	0	1,2
Аэрозольдік баллоншалардан шыққан қалдықтар	0,1	0,6
Қолданылған қышқылдар	0	5,4
Майлы маталар	0,2	1,2
Құрылыс қалдықтары	0,3	1,2
Тұз қышқылы	0	6
Қышқылдық өңдеу ерітінділері	0	6
Қолданылған майсыздандыру ерітінділері	0	3,6
Қауіпсіз қалдықтар		
Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары	0,9	3,6
Мырыш дроссі Ц2	0	3,6
Мырыш дроссі Ц3	0	3,6
Тұрмыстық қатты қалдықтар	0,5	1,8
Құммен үрлеу (пескоструй) аппаратынан қалдықтар	-	456,4

Ескерту: * – «АтырауНефтеМаш» ЖШС өндірістік алаңында қалдықтарды жерлеу жоспарланбайды.

Әлеуметтік-экономикалық ортаға әсерді бағалау

Бүгінгі таңда Атырау облысы — Қазақстан Республикасында алдыңғы қатардағы өңірлердің бірі, мұнай және газ саласының қарқынды дамып жатқан аймағы. Қазақстан Республикасының мемлекеттік балансына сәйкес, Атырау облысында 87 көмірсутек шикізатының кен орындары есепке алынған, оның ішінде мұнай кен орындары – 66, мұнай-газ және газ-конденсатты – 21. Облыс сондай-ақ әртүрлі минералдар мен құрылыс материалдарының бірегей кен орындарына ие. Қатты пайдалы қазбалардың минералды-шикізат базасының негізін Индер ауданының борат рудасының кен орындары құрайды. Атырау облысының экономикалық дамуының басым бағыттары – отын-энергетика, өңдеу өнеркәсібі, агроөнеркәсіп және балық шаруашылығы салалары, құрылыс материалдарын өндіру болып табылады. Облыстың экономикасының негізін өнеркәсіп секторы құрайды, оның үлесі өңірдің жалпы аймақтық өнімінің (ЖАӨ) жартысын құрайды. Өңір қаржы және сақтандыру ұйымдарының, шағын кәсіпорындар мен шетелдік капитал қатысатын компаниялардың белсенділігі арқылы институционалдық әлеуеті жоғары деңгейде. Атырау облысы Алматыдан кейін инвестициялық әлеуеттің жалпы көрсеткіші бойынша екінші орынға ие болды. Жоспарланған шаруашылық қызметті жүзеге асыру негізінен оң нәтижелерге ие болады. Жобаланған нысанды салу қосымша еңбек күшін тартуды талап етеді, Қазақстанда өндірілген тауарлар мен материалдар (құрылыс материалдары, жанар-жағармай) қолданылатындықтан, бұл жергілікті тұрғындардың жұмыспен қамтылуына және тұрмыс жағдайының жақсаруына оң әсер етеді. Сондай-ақ республикалық және жергілікті бюджеттерге салықтық түсімдер артады.

Экономика мен әлеуметтік салаға оң әсер етудің әртүрлі маңыздылығы бар көздері болып табылады:

- Жобаға байланысты негізгі және қосалқы қызмет түрлерінде жергілікті тұрғындарды тарту;
- Жергілікті қызмет көрсету саласын пайдалану;
- Жұмысқа тартылған халықтың табысын арттыру.

Жобаланған нысанда жүргізілетін жұмыстар айналасындағы аудандардың экологиялық жағдайына және халықтың тұрмыс жағдайына айтарлықтай әсер етпейді. Нысанның әсері аз деп бағаланады.

Қоршаған ортаға кешенді әсерін бағалау:

Жобаланған жұмыстардың экологиялық салдарын бағалау үшін 2009 жылы Астанада қабылданған «Хозяйственная қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалауды жүргізу бойынша әдістемелік нұсқаулықтарға» сәйкес сараптамалық бағалау әдісі қолданылды. Кешенді әсерді бағалау келесі параметрлер бойынша жүргізіледі:

- кеңістік ауқымы;
- уақытша ауқымы;
- әсердің қарқындылығының мөлшері.

Жобаланған нысанның қоршаған ортаға кешенді әсерін бағалау нәтижесінде, нысанның құрылыс жұмыстары қоршаған ортаның барлық компоненттеріне аздаған әсерін тигізетіндігі және экожүйеге әсер етпейтін өзгерістерге әкелетіні анықталды.

Жалпы, жобаның эксплуатация кезеңіндегі қоршаған ортаға теріс ықпалы минималды болады, оның құрамдас бөліктеріне қайтымсыз өзгерістер туғызбайды.

Экологиялық мониторингті ұйымдастыру:

Өндірістік экологиялық мониторинг қоршаған ортаның ластану деңгейін нақты анықтауға бағытталған ұйымдастырушылық-техникалық іс-шаралар кешенін білдіреді. Бұл мониторинг кәсіпорын қызметінің қоршаған ортаға әсерін объективті деректермен бақылау мақсатында, алдын ала белгіленген мерзімдік аралықтарда жүргізіледі.

Өндірістік мониторинг – өндірістік экологиялық бақылаудың маңызды элементі болып табылады. Атмосфераға зиянды заттардың шығарындыларын бақылау нормативтерінің сақталуын қадағалауды қамтиды және жобалау кезеңінде бекітілген бақылау жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

Зиянды заттардың шығарындылары бойынша нормативтердің орындалуын бақылау РНД 211.2.02.02-97 және РНД 211.3.01.06-97 ұсынымдарына сәйкес жүргізілуі тиіс.

Эксплуатация кезеңінде зиянды заттардың шығарындыларына тұрақты бақылауды жүргізу және уақтылы есеп беруді қамтамасыз ету кәсіпорынның экологияна жүктеледі.

Қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шаралар:

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI Экологиялық кодексінің 4-қосымшасына сәйкес жобаға келесі қоршаған ортаны қорғау іс-шаралары көзделген:

- Атмосфералық ауаны қорғау іс-шаралары;
- Су объектілерін қорғау іс-шаралары;
- Жер ресурстарын қорғау іс-шаралары;
- Жануарлар және өсімдіктер дүниесін қорғау іс-шаралары;
- Қалдықтармен жұмыс істеу іс-шаралары;
- Радиациялық, биологиялық және химиялық қауіпсіздік іс-шаралары;
- Басқару жүйелері мен ең үздік қауіпсіз технологияларды енгізу.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ЗРК Экологиялық кодексі.
- Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы кодексі.
- РНД 211.02.02.97. Қазақстан кәсіпорындары үшін атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген максималды шығарылымдары (ПДВ) жобаларын рәсімдеу және мазмұны бойынша ұсыныстар.
- Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығымен бекітілген қоршаған ортаға эмиссия нормативтерін анықтау әдістемесі.
- Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2010 жылғы 29 қарашадағы № 298 бұйрығымен бекітілген қолайсыз метеорологиялық жағдайларда шығарындыларды реттеу әдістемесі.
- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 бұйрығымен бекітілген қала және ауылдық елді мекендердегі, өндірістік ұйымдар аумақтарындағы атмосфералық ауаға арналған гигиеналық нормативтер.
- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушысының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 бұйрығымен бекітілген «Тұрғындар денсаулығы мен қоршаған ортаға әсер ететін объектілердің санитарлық-қорғаныш аймақтарына санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелері.
- Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі № 100-п бұйрығына қосымша №11 ретінде бекітілген құрылыс материалдары өндірісінен шығарындыларды есептеу әдістемесі.
- «Автотранспорт кәсіпорындарынан шығарындыларды есептеу әдістемесі», Астана, 2008 жылғы 18 сәуір.
- РНД 211.2.02.05-2004. Лак-бояу материалдарын жағу кезінде атмосфераға шығарындыларды есептеу әдістемесі. Астана, 2004 жыл.
- РНД 211.2.02.04-2004. Стационарлық дизельдік қондырғылардан атмосфераға шығарындыларды есептеу әдістемесі. Астана, 2004 жыл.
- Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі № 100-п бұйрығына қосымша №12 ретінде бекітілген жол-құрылыс саласының кәсіпорындарынан, оның ішінде асфальт-бетон зауыттарынан зиянды заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі.
- «Өртүрлі өндірістерден зиянды заттардың атмосфераға шығарындыларын есептеу әдістемелер жинағы». Алматы, КазЭКОЭКСП, 1996 жыл. 6-бөлім. Асфальтобетон зауыттарының жұмысындағы зиянды заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі.
- Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау және су ресурстары министрінің 2014 жылғы 12 маусымдағы № 221-Г бұйрығына қосымша №8 ретінде бекітілген ұйымдастырылмаған көздерден шығарындылардың нормативтерін есептеу әдістемесі.